

Nr 4.

Godkänd av första kammaren den 23 augusti 1919.
Godkänd av andra kammaren den 23 augusti 1919.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 7 med förslag till lag angående befrielse för värnpliktiga av 1918 års klass från fullgörande av viss värnpliktstjänstgöring i fredstid m. m., dels ock en i ämnet väckt motion.

(Tredje särskilda utskottets utlåtande nr 1.)

Till Konungen.

Uti en den 2 augusti 1919 dagtecknad proposition, nr 7, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

angående befrielse för värnpliktiga av 1918 års klass från fullgörande av viss värnpliktstjänstgöring i fredstid m. m.

Härigenom förordnas som följer:

§ 1.

Värnpliktiga, tillhörande 1918 års klass, må, i den omfattning Konungen bestämmer, befrias från fullgörande av dem enligt § 27 mom. 1 eller 2 värnpliktslagen åliggande tjänstgöring i fredstid.

Bihang till urtima riksdagens protokoll 1919. 14 saml. Nr 4—6.

3093 19

§ 2.

Uti § 26 mom. 2 och 3 värnpliktslagen föreskriven uttagning för utbildning till underbefäl eller fackmän skall icke äga rum bland värnpliktiga, tillhörande 1918 års klass.

§ 3.

Värnpliktiga, tillhörande 1916 års klass, må erhålla befrielse från fullgörande av dem under år 1919 åliggande repetitionsövning.

Från fullgörande av nämnda repetitionsövning må, i den omfattning Konungen bestämmer, uppskov beviljas värnpliktiga, tillhörande 1917 års klass.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

I sammanhang med den kungl. propositionen har riksdagen till behandling förehaft en av herr *Lindhagen* inom första kammaren avgiven motion, nr 8, däruti motionären hemställt, bl. a., att riksdagen ville besluta fullständigt inställande av de övningar, som i propositionen beröras, och i varje fall skänka landet någon väsentlig lättnad utöver den tämligen principlösa och obetydliga nedsättning i övningarna, som i propositionen förordas.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag innebär:

1:o) att tjänstgöringstiden för värnpliktiga av 1918 års klass, vilka på grund av den under sistförflutna året härjande influensaepidemien enligt utfärdade generalorder antingen redan inkallats eller längre fram skola inkallas till tjänstgöring under kortare tid än värnpliktslagen föreskriver, skall med erforderligt dagantal avkortas;

2:o) att armén tillhörande vapenföra studenter och med dem i värnpliktshänseende likställda av 1918 års klass skola från slutet av innevarande månad befrias från vidare fullgörande av dem åliggande första tjänstgöring, ävensom att marinen tillhörande värnpliktiga studenter och likställda av samma årsklass skola komma i åtnjutande av motsvarande avkortning i dem åliggande tjänstgöringstid;

3:o) att uti § 26 mom. 2 och 3 värnpliktslagen föreskriven uttagning för utbildning till underbefäl eller fackmän icke skall äga rum bland värnpliktiga, tillhörande 1918 års klass; samt

4:o) att årets repetitionsövningar skola — utom vid kavalleriet — inställas, i det att värnpliktiga av årsklasserna 1916 och 1918 befrias från fullgörande av repetitionsövning innevarande år samt värnpliktiga, tillhörande 1917 års klass, erhålla uppskov med fullgörande av nämnda övning.

Vad först angår frågan om avkortning av tjänstgöringstiden för den stora huvudmassan värnpliktiga av 1918 års klass, finner riksdagen sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts härutinnan framställda förslag. I likhet med såväl försvarskommissionen som föredragande departementschefen håller riksdagen före, att det av flera skäl icke kan vara lämpligt att till ett följande år inkalla ifrågavarande värnpliktiga till tjänstgöring under det för envar av dem enligt värnpliktslagens bestämmelser återstående antalet dagar.

Mot den tillämnade avkortningen av tjänstgöringstiden för studenter och med dem i värnpliktshänseende likställda har riksdagen icke något att erinra.

Eders Kungl. Maj:ts förslag om inställande av den i § 26 mom. 2 och 3 värnpliktslagen föreskrivna uttagningen för utbildning till underbefäl eller fackmän finner sig riksdagen böra biträda. Tydligt är, att med den omläggning av tjänstgöringsförhållandena, som ägt rum, någon dylik uttagning icke lämpligen bör ifrågakomma.

Vad slutligen angår förslaget om inställandet av årets repetitionsövningar, föranleder detta från riksdagens sida icke någon erinran. I likhet med försvarskommissionen håller riksdagen före, att en dylik åtgärd bör så mycket mera vidtagas, som därigenom icke blott vinnes ökad arbetskraft för det under nuvarande förhållanden mera än vanligt viktiga produktiva arbetet utan jämväl göres avsevärda, med hänsyn till den statsfinansiella ställningen betydelsefulla besparingar. Att värnpliktiga av 1916 och 1918 års klasser helt befrias från fullgörande av årets repetitionsövning, finner riksdagen sig böra tillstyrka. Enligt riksdagens uppfattning skulle det varit önskvärt, att, på sätt försvarskommissionen föreslagit, beslut av enahanda innebörd redan nu kunnat fattas jämväl rörande värnpliktiga av 1917 års klass. Med hänsyn till vad föredragande departementschefen i ämnet anført uti sitt den 9 maj 1919 till statsrådsprotokollet avgivna, i den nu föreliggande propositionen åberopade yttrande, har emellertid riksdagen icke ansett sig böra vidtaga någon ändring i Eders Kungl. Maj:ts förslag, och detta så mycket mindre

som fråga nu icke föreligger, huruvida värnpliktiga av 1917 års klass skola fullgöra repetitionsövning under år 1920 eller icke.

På grund av vad sålunda anförts och då det framlagda lagförslagets granskning ur formell synpunkt icke givit anledning till någon anmärkning, har riksdagen ansett sig böra antaga detsamma.

Att, på sätt herr Lindhagen föreslagit, helt och hållet inställa eller, utöver vad Eders Kungl. Maj:t ifrågasatt, begränsa värnpliktsövningarna för 1918 års klass, har riksdagen icke funnit sig kunna bifalla.

Riksdagen får alltså anmäla,

att Eders Kungl. Maj:ts i propositionen nr 7 framlagda förslag av riksdagen bifallits.

Stockholm den 23 augusti 1919.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 5.

Godkänd av första kammaren den 27 augusti 1919.

Godkänd av andra kammaren den 27 augusti 1919.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uteslutande från Stora Sjöfallets nationalpark av vissa områden.

(Första särskilda utskottets utlåtande nr 3.)

Till Konungen.

Genom en den 13 augusti 1919 dagtecknad proposition, nr 3, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att